

ความเป็นมา

ด้วยวัดเขตอุดมศักดิ์วันราม เป็นวัดสำคัญของจังหวัดชุมพร มีสถานที่ตั้งอยู่ ณ ตำบลหาดทรายรี อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ใกล้กับบริเวณศาลของพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศตั้งวัด เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๓ โดยหม่อมเจ้าหญิงเรขิจิตรแจรง อาภากร พระธิดาใน พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ได้ประทานอนุญาตให้ใช้นามวัดว่า “วัดเขตอุดมศักดิ์วันราม” และหม่อมเจ้ารุจยากร อาภากร พระโอรสได้ประทานนามอุโบสถที่กำลังก่อสร้างอยู่ว่า อุโบสถ “อาภากร” เพื่อเป็นพระอนุสรณ์แด่ พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ที่พระองค์ได้ทรงสิ้นพระชนม์ที่นี้

อุโบสถ “อาภากร” ได้เริ่มทำการก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นอุโบสถทรงจตุรมุข ซึ่งได้ดำเนินการก่อสร้างไปตามลำดับตามแต่กำลังทุนทรัพย์ที่ทางวัดได้มา จนถึงปัจจุบัน ได้แล้วเสร็จไปประมาณ ๘๐% ทางวัดและคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของวัดได้ดำริที่จะสร้างพระพุทธรูปทรงเครื่อง ปางห้ามญาติ เพื่อประดิษฐานที่ด้านหน้าของอุโบสถ “อาภากร” เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติแด่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทรสยามมินทรราชิราช บรมนาถบพิตร

พระพุทธรูปที่ทางวัดกำลังดำเนินการจัดหาทุนสมทบในการประกอบพิธีเททองหล่ออยู่นี้เป็นพระพุทธรูปปางห้ามญาติ ทรงเครื่องรัตนะ สูง ๒๑๕ ซม. หล่อด้วยทองเหลือง ประดับด้วยอัญมณีสีต่าง ๆ

การสร้างพระพุทธรูปในครั้งนี้ทางวัดและ ศิษยานุศิษย์ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อสร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องที่มีความสวยงามและถูกต้องตามพระพุทธรูปลักษณะ
๒. เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๓. เพื่อให้วัดเขตอุดมศักดิ์วันราม มีศาสนวัตถุที่สำคัญควบคู่ไปกับอุโบสถ “อาภากร”
๔. เพื่อพัฒนาวัดเขตอุดมศักดิ์วันรามให้เป็นอนุสรณ์ศาสนสถานที่สำคัญควบคู่ไปกับศาลของพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์
๕. เพื่อให้พระภิกษุและสามเณรตลอดถึงพุทธศาสนิกชนที่เดินทางมาจากทิศทั้งสี่ได้สักการบูชาเป็นพุทธานุสติและเป็นการเสริมศรัทธาในพระศาสนา
๖. เพื่อเป็นการสืบต่อและจรรโลงไว้ซึ่งพระศาสนา

ความเป็นมา และแรงบันดาลใจในการออกแบบของคัมภีร์

ศาสนศิลป์หรืองานศิลปกรรมในลัทธิความเชื่อถือและศาสนา ถือเป็นศิลปะที่เป็นผลงานสูงสุดของมนุษย์ อันเป็นงานสร้างสรรค์ที่เหนือกว่างานสร้างสรรค์ด้านอื่น ๆ เพราะเป็นงานศิลปะที่เกิดจากความซาบซึ้งทางพุทธิปัญญาที่มีคุณค่าเหนือกว่าศิลปะทั้งหลายที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น งานจิตรกรรมของไทยในสมัยโบราณมักจะสร้างสิ่งสมมติเพื่อเป็นสัญลักษณ์ เช่น การเขียนภาพพระพุทธเจ้าขึ้นเพื่อแทนความหมายของนิพพาน การสร้างงานศิลปะในสมัยโบราณสร้างขึ้นเพื่อความสบายใจหรือเพื่อแสดงถึงความกตัญญูที่มีต่อธรรมชาติ

ศิลปะทุกแขนงในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ทำขึ้นจากคติความเชื่อถือทั้งสิ้น จนกระทั่งเกิดมีศาสนาขึ้นมา ศิลปะทุกแขนง ก็ได้เปลี่ยนมารับใช้ศาสนาเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจกล่าวได้ว่า ศาสนาเป็นแรงบันดาลใจอันยิ่งใหญ่ต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะ ทำให้ศิลปินได้รับแรงบันดาลใจจากศาสนาในการสร้างศาสนสถาน ศาสนวัตถุ และจิตรกรรมอันเนื่องมาจากศาสนาอยู่มากมาย

ในประเทศไทยศิลปกรรมที่สร้างขึ้นครั้งแรกสุด นอกจากศิลปกรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ก็ได้แก่ศิลปกรรมอันเนื่องมาแต่พุทธศาสนาทั้งสิ้น ได้แก่ สมัยทวารวดี สมัยศรีวิชัย สมัยลพบุรี สมัยเชียงแสน สมัยสุโขทัย สมัยอู่ทอง สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์

คติความเชื่อในแต่ละศาสนาที่แตกต่างกันย่อมเป็นผลให้ลักษณะของศิลปกรรมแตกต่างกันไปด้วย ยุคใดที่ศิลปินมีศรัทธาต่อศาสนาใดมาก ประกอบกับบ้านเมืองรุ่งเรือง ศิลปกรรมที่ปรากฏออกมาจะแสดงให้เห็นว่าได้ทำขึ้นอย่างมีจิตวิจิตรและสวยงามจนหาที่เปรียบมิได้

งานปติมากรรมของไทยนั้นได้สร้างลักษณะเพื่อแทนพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ เช่น พระพุทธรูปปางลีลา ศิลปะสุโขทัย ได้แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงสัญลักษณ์แห่งความหลุดพ้นความรู้แจ้งในรสพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

ศิลปะยุคทองของไทย ความคิดสร้างสรรค์ของศิลปินจะทำให้เกิดวิวัฒนาการของงานศิลปะที่สวยงามที่สุดและสมบูรณ์ลงตัวที่สุด ซึ่งจัดได้ว่าเป็นศิลปะยุคทองหรือยุคคลาสสิก ศิลปะยุคทองของไทยคือศิลปะสมัยสุโขทัย

ศิลปะยุคทองเป็นศิลปกรรมที่มีความงามสูงสุดซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกว่าเป็นงานศิลปะที่มีรูปแบบที่บริสุทธิ์ มีความสมบูรณ์ ทั้งทางด้านเทคนิคและฝีมือช่าง ประกอบด้วย แบบของความคิดและอุดมคติ ในความงามอันสูงส่ง ศิลปะยุคทอง เป็นศิลปวัฒนธรรมของแต่ละชาติ ที่มีความเจริญคลี่คลายถึงจุดสูงสุด ซึ่งมีลักษณะเป็นอุดมคติของตนเองด้วยแบบอย่างง่าย ๆ และมีความสวยงามจนไม่มีศิลปะสมัยใดเทียบได้

พระพุทธรูปสมัยสุโขทัย แสดงให้เห็นถึงลักษณะเหนือระดับมนุษย์ธรรมดา ความปรารถนาอันยิ่งใหญ่ในอุดมคติอันสูงสุดของพุทธศาสนาได้ทำพระพุทธรูปขึ้นโดยมีพุทธลักษณะตามที่กล่าวไว้ในวรรณคดี ภาษาบาลีของลังกา ช่างสุโขทัยได้นำความงามจากวรรณคดีมาดัดแปลงให้ประติมากรรมไทยมีความสวยงามอย่างประหลาด ช่างสุโขทัยได้ดัดแปลงตามความชำนาญผสมกับความนิยม ความงาม

ตามแบบไทยจึงทำให้พระพุทธรูปมีแบบเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของประติมากรรมสมัยสุโขทัย โดยพระพุทธรูปที่มีความงามที่สุดคือ พระพุทธรูปปางลีลาสำริด (ปัจจุบันประดิษฐานที่ระเบียงวัดเบญจมบพิตร)

พระพุทธรูปสมัยอยุธยา จัดได้ว่าเป็นยุคเสื่อมของประติมากรรมไทย พระพุทธรูปอยุธยา โดยทั่วไปจะไม่มีควาสวยงาม และแข็งกระด้างไม่มีชีวิตจิตใจ ได้แบบอย่างมาจาก พระพุทธรูปอุทอง โดยรับเอาประติมากรรมของลพบุรีและสุโขทัย มาทำตามแบบ ส่วนด้านสถาปัตยกรรม จะมีความสวยงาม อ่อนช้อยมากกว่าสถาปัตยกรรมสมัยอื่น ๆ

สมัยอยุธยานิยมทำพระพุทธรูปทรงเครื่องกันมากทั้งนี้โดยหมายเอาว่าเป็นพระศรีอารียเมตไตรยที่จะทรงตรีสรูในภพหน้า (พระศรีอารียเมตไตรย ถือเป็นพระพุทธรูปทวาราวดีสมัยอยุธยา) พระพุทธรูปมักทำอย่างพระพุทธรเจ้า ทรงจำแลงองค์เป็นพระจักรพรรดิ

พระพุทธรูปทรงเครื่องของศิลปะอยุธยา จะมีลักษณะผิดแปลกแตกต่างไปจากพระพุทธรูปทรงเครื่องสมัยลพบุรี คือมีทั้งทรงเครื่องใหญ่และทรงเครื่องน้อย แบบทรงเครื่องน้อยมักมีกรรเจียกยื่นออกมา เป็นครีบนื้อพระกรรมซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของพระพุทธรูปทรงเครื่องสมัยอยุธยา ที่เริ่มทำกันในพุทธศตวรรษที่ ๒๑ เป็นต้นมา พระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่ก็จะมีเครื่องประดับและลวดลายประกอบอย่างมากมาย

พระพุทธรูปสมัยรัตนโกสินทร์โดยทั่วไปมักเป็นการรวบรวมของเดิมที่มีอยู่ ในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี พระองค์ทรงรวบรวมพระพุทธรูปจากที่ต่าง ๆ นำมาบูรณะให้มีสภาพดีดังเดิม ในสมัยรัชกาลที่ ๑ ก็ทรงบูรณะศิลปกรรมที่มีอยู่เดิมเป็นพื้น และทรงรวบรวมพระพุทธรูปขึ้น แต่นิยมเน้นความสวยงาม ในเรื่องของ เครื่องประดับยิ่งกว่าสีพระพักตร์ที่แสดงออกของพระพุทธรูป

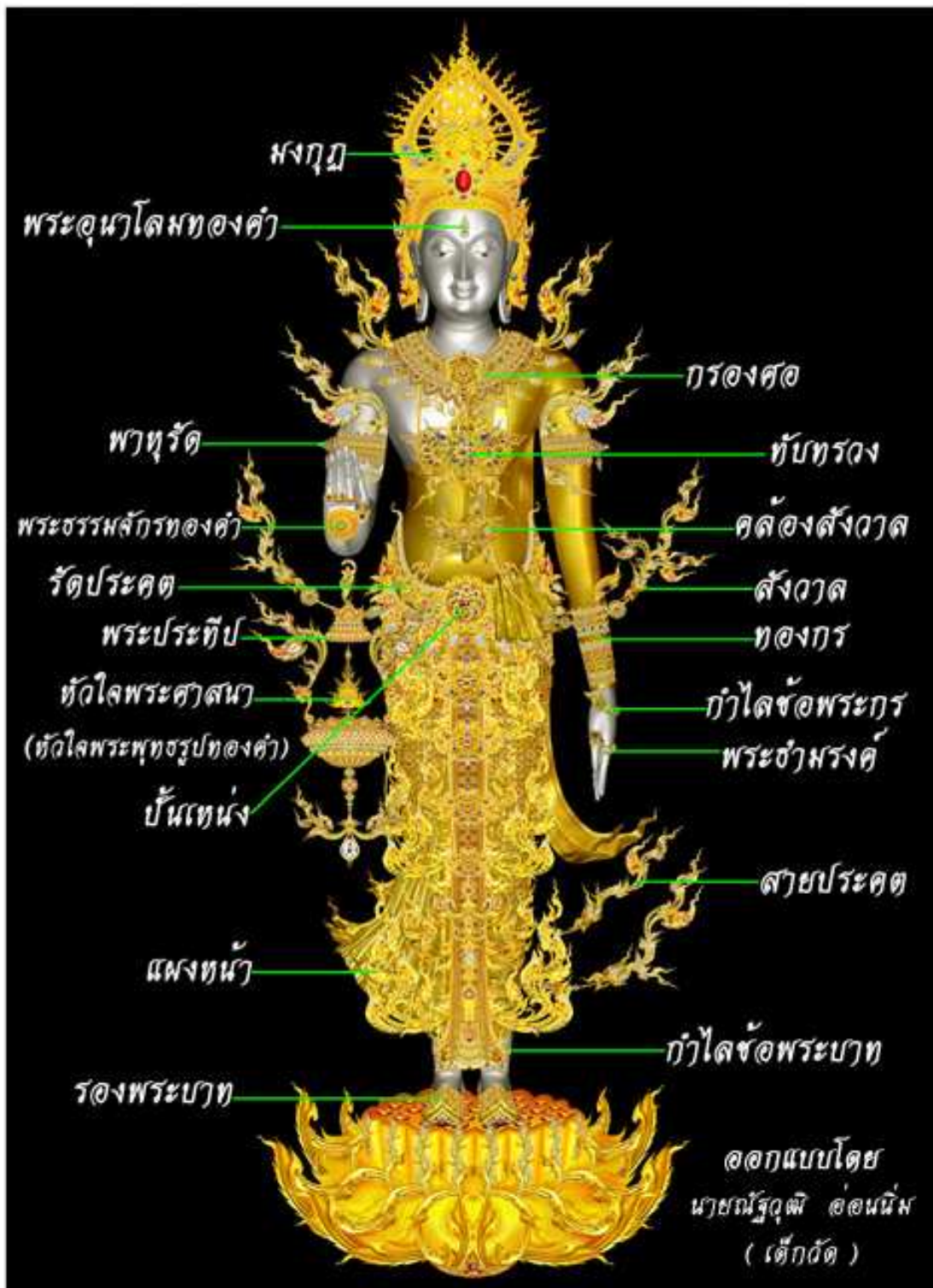
ในสมัยรัชกาลที่ ๔ ทรงโปรดให้หล่อพระพุทธรูป ที่มีลักษณะเหมือนมนุษย์มากยิ่งขึ้น คือไม่มีพระเกตุมาลา เช่น พระพุทธสัมพรณี และ พระนิรันตราย

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ และ ๖ ทรงสร้างพระพุทธรูปเลียนแบบพระพุทธรูป คันธารราช เช่น พระพุทธรูปปางขอฝน ที่สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๕

คั้งนั้น ผู้ออกแบบ (นายฉัฐวุฒิ อ่อนน้อม) จึงได้ออกแบบพระพุทธรูปองค์นี้ โดยนำเอาศิลปะของทั้ง ๓ สมัย คือ สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ มาผสมผสานกัน รวมทั้งได้เพิ่มเติมในลักษณะของศิลปะร่วมสมัยลงไป จึงได้รูปแบบพระพุทธรูปทรงเครื่องที่มีศิลปะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะองค์ แตกต่างจากพระพุทธรูปที่เคยมีมาในอดีตทั้ง ๓ สมัย

ด้วยแรงศรัทธาในพระพุทธศาสนาและความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้ออกแบบ (นายฉัฐวุฒิ อ่อนน้อม) จึงได้ออกแบบพระพุทธรูปทรงเครื่องปางห้ามญาติ ซึ่งเป็นพระประจำวันของผู้ที่เกิดวันจันทร์ เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติแด่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร ซึ่งพระองค์ทรงพระประสูติ ในวันจันทร์

ในการจัดสร้างพระพุทธรูปองค์นี้ ส่วนหนึ่งเพื่อประดิษฐานไว้ ณ อุโบสถ “อาคาร” วัดเขต
 อุดมศักดิ์วนาราม ต. หาดทรายรี อ. เมือง จ. ชุมพร เพื่อเป็นศาสนานุสรณ์ แด่ พลเรือเอก พระเจ้า
 บรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าอากาศเกษรดิวงค์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ซึ่งสถานที่นี้เป็นที่ที่พระองค์
 ทรงสิ้นพระชนม์ โดยในส่วนขององค์พระยังได้สื่อความหมายเชื่อมโยงถึงหลักธรรม อันเป็นหัวใจ
 หลักในพระพุทธศาสนา ดังที่จะแสดงให้เห็นต่อไป

ดอกแบบโดย
 นายณัฐวุฒิ อ่อนน้อม
 (เต็กอ๊อด)

เถียร แสดงให้เห็นถึง พระพักตร์ที่เอิบอิ่ม รอยยิ้ม ที่บ่งบอกถึงพระเมตตาต่อหมู่มวลสรรพสัตว์

มงกุฏ เป็นทรงบัวตูมมีปลายแหลมตะวัดเปรียบด้วยพระปัญญาที่เฉียบแหลม รอบรู้ในทุกสรรพศาสตร์เป็นปริศนาธรรม สอนให้มนุษย์แก้ไขปัญหาคง ๆ ด้วยสติปัญญาของตน ไม่ใช่ใช้อารมณ์ อาจใช้สติปัญญาพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบเสียก่อน ด้านหลังบัวเป็น พระธรรมจักร มีเปลวรัศมีแผ่รอบด้าน หมายถึงพระธรรมคำสอนที่แผ่ไปทั่วทุกสารทิศ

พระเนตร ที่มองต่ำ เป็นปริศนาธรรม สอนให้มองตนเอง พิจารณาตนเอง ตักเตือนแก้ไขตนเอง ไม่ใช่คอยจับผิดผู้อื่น ซึ่งตามปกติของคนแล้วมักมองเห็นความผิดพลาดของคนอื่นแต่ลืมมองตนเอง ทำให้สูญเสียเวลาและโอกาส ในการปรับปรุงพัฒนาตนเอง ไม่มีใครจะตักเตือนตัวเราได้ดีเท่าตัวเราเอง ตามพุทธพจน์ที่ว่า **อตตนา โจทยตตานิ จงเตือนตนด้วยตนเอง**

พระกรรณ ที่ขาน เป็นการสอนให้มีจิตหนักแน่นมั่นคงไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ แต่คิดพิจารณาไตร่ตรองด้วยสติปัญญาอันแยบคายแล้วจึงเชื่อ ในฐานะที่เป็นชาวพุทธก็ต้องเชื่อใน กฎแห่งกรรม

องค์พระ ทรงเครื่องใหญ่ โดยการนำเอาศิลปะการแต่งกาย เครื่องทรงกษัตริย์ของแต่ละยุคมาผสมผสานรวมกัน ผ่านอุดมคติ ของผู้ออกแบบและศิลปะร่วมสมัยอย่างผสมผสานกลมกลืน

พระหัตถวา ยกขึ้นเสมอพระอุระ กางฝ่าพระหัตถ์แสดงให้เห็นพระธรรมจักร ซึ่งหมายถึง การแสดงธรรมโปรดเวไนยสัตว์

พระประทีป ที่ข้อมพระกรขวาเปรียบประดุก ประทีปแห่งธรรมที่พระพุทธองค์ได้ทรงตรัสรู้ ที่ส่องสว่างนำทางพุทธศาสนิกชนให้เดินตามแนวทางแห่ง พระธรรม ภายในพระประทีปประดิษฐาน หัวใจพระพุทธรูป

หัวใจพระพุทธรูป ได้สื่อออกมาในรูปของดอกบัว ที่มีกลีบบานออกมาอยู่ ๔ กลีบ เปรียบด้วย อริยสัจ ๔ คือ **ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค** ซึ่งเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา ที่พระพุทธองค์ได้ทรงตรัสรู้ ในคืนวันเพ็ญเดือน ๖ (วันวิสาขบูชา) ในส่วนบนยังคงเป็นบัวตูม เปรียบประดุก พระบริสุทธิคุณ ขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ทรงบำเพ็ญเพียรจนหลุดพ้นจากอภิสวกิเลสทั้งหลาย ยอดบนสุด ประดับด้วยอัญมณีสีขาว ซึ่งเปรียบประดุกแสงแห่งพระปัญญาที่ส่องสว่างนำทางหมู่สัตว์ทั้งหลายให้หลุดพ้นจากสังสารวัฏฏ์ ด้วยพระเมตตาอันบริสุทธิ์

กำหนดการ

พิธีเททองหล่อองค์พระ

ณ วัดเขตอุดมศักดิ์วนาราม ตำบลหาดทรายรี อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

วันจันทร์ที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

- เวลา ๐๕.๑๕ น. ทำพิธีบวงสรวงดวงพระวิญญาณพลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัด
- เวลา ๑๐.๑๕ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๕ รูปเจริญพระพุทธมนต์
- เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์
- เวลา ๑๒.๐๐ น. เชิญทุกท่านร่วมรับประทานอาหาร
- เวลา ๑๓.๑๕ น. พิธีถวายองค์ผ้าป่าสามัคคีแด่พระสงฆ์
- เวลา ๑๔.๑๕ น. ทำพิธีเททองหล่อองค์พระ พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป เจริญชัยมงคลคาถา พระมหาเถรจารย์ ๔ รูป นั่งปรกอธิฐานจิต ประจำทั้ง ๔ ทิศ
- เวลา ๑๕.๐๐ น. พระสงฆ์ทั้งนั้นอนุโมทนา เป็นอันเสร็จพิธี

ในการนี้จึงขอเรียนเชิญท่านผู้มีจิตศรัทธา ได้ร่วมกันบริจาคสมทบทุนในการจัดสร้างองค์พระ ถวายเป็นพุทธบูชาเนื่องในวันวิสาขบูชาโลก

เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสที่พระองค์เจริญพระชนมพรรษาครบ ๘๐ พรรษา

เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เนื่องในวันสิ้นพระชนม์ครบ ๘๕ ปี

ศรัทธาจะร่วมบริจาค

ติดต่อขอร่วมบริจาคได้ที่ พระครูอุดมเขตตาภิวัฒน์ (เจ้าอาวาสวัดเขตอุดมศักดิ์วนาราม)

วัดเขตอุดมศักดิ์วนาราม ต.หาดทรายรี อ.เมือง จ.ชุมพร 86120

โทร 081-2707804, 077-558092, 077-558093 แฟกซ์ 077-558175

หากท่านไม่สามารถเดินทางมาร่วมบุญที่วัดได้ ท่านสามารถโอนเข้าบัญชี

ธนาคาร ไทยธนาคาร สาขาชุมพร

ชื่อบัญชี พระครูอุดมเขตตาภิวัฒน์ สร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องปางห้ามญาติ

เลขที่บัญชี 414-2-14165-1

คณะศิษยานุศิษย์

ประธานดำเนินการจัดสร้าง